

הושענא רבא
שמחת תורה
וזאת הברכה

בעלון זה נעסוק בתוכן שיעור מס' 651 במדרשת "ברינה יקצור", מיסודו של מו"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל השיעור נמסר ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, השבוע יתקיים השיעור ביום ד' בשעה 19:00. השיעור מועבר גם בזום, מספר הפגישה: 977999777, סיסמת כניסה: 777.

עלון מס' 537 שנה י"ב העלון מוקדש לע"נ מו"ר הרב יעקב אדלשטיין זצ"ל ט"ז תשרי תשפ"ב

999 תשפ"ב

תשפ"ב 999 תשפ"ב

מנהג ישראל קדושים לעשות זכר לשמחת בית השואבה בלילי חל המועד, ולהביא כלי נגינה, ולשיר ולרקד לכבוד ה' יתברך, ששון ושמחה ימצא בה, תודה וקול זמרה. ואותם העושים זאת יחד עם סעודה ומשתה, יש להם להזהר שלא להמשיך אחר היין, כדי שלא יגיעו לשחוק וקלות ראש חס ושלוש, שאין השחוק והקלות ראש - שמחה, אלא הוללות, ולא נצטיינו על הוללות ושטות, אלא על שמחה שיש בה עבודת היוצר ברוך הוא, שמתוכה נגיע לאהבת ה' יתברך, להודות לו ולברך בשמו על כל הטוב אשר גמלנו. (רמב"ם ושר"ע סימן תקכ"ט. רכ)

כתב רבנו משה האגוז זצ"ל: "וזכר אני כי בארץ מולדתי, היא עיר קדשנו ירושלים תבנה ותכונן, בחל המועד סכות היו מתאספים כל ראשי עם קדש, ועל ראשם הגאון המפרסם מר זקני רבנו משה גלנטי מתלמידיו של מרן השלחן ערוך רבנו יוסף קארו זצ"ל, זכרוננו לברכה לחיי העולם הבא, בפני היכל הקדש, ובאבוקות בידיהם, וקול נעים, וכל בעלי כלי זמר היו עומדים בשירים ורננות ותשבחות, וראשי עיר הקדש היו מרקדים לפני ההיכל זכר לשמחת בית השואבה. ובשעת הסיום היו אומרים: "הי רצון שנגזר לראות בשמחת בית השואבה בבית המקדש" - ואין אחד שהיה חושש לכבודו! ה' יתברך יזכנו לשוב לחסות בבית ה' ונגעם קדשתו, ונגילה ונשמחה בו ובתורתו!

יום השביעי של סוכות נקרא - הושענא רבה, דהיינו הושע נא' ביום נא' - ביום 51 מחודש אלול. ומרבים בו בתפילות ובתחנונים, ומנהג ישראל להשאר נעורים בלילה זה. ובכך מסתיים לו החג הנפלא חג סוכות.

מיד סיום החג מגיע יום שמיני עצרת שהוא יום חג בפני עצמו, ביום זה מרבים בשמחה לגומרא של תורה.

כתב הגאון רבי חיים פלאג' בספרו מועד לכל חי (סימן כה אות א): "מאד יזהר האדם בתפלות של שמיני עצרת לאמרם בכונה גדולה, כי מלבד שכל תקון הימים שמראש השנה עד יום שמיני עצרת הוא נשלם, והכל תלוי ביום זה - עוד בה, כי אין בכל אלו הימים יום רצון לשמע ה' תפלתו בכל מה שרוצה האדם כהיום הזה, כמו שאמרו בזהר הקדוש (פרשת צו לא): שכל מה ששואל האדם מהקדוש ברוך הוא ביום זה, מקבל תפלתו ועושה בקשתו."

מערכת "ברינה יקצור" מאחלת לכל ישראל חג שמח ופתקה טובה

וזאת הברכה - תוכן ענייני הפרשה

א. ברכת משה לבני ישראל:

- א. הקדמה, שבח ה', וזכויות ישראל.
- ב. ברכת ראובן (שמעון) יהודה לוי בנימין יוסף זבולון ויששכר, גד דן נפתלי אשר.
- ג. סיום הברכה ושבח לכל ישראל.
- ב. ה' הראה למשה את כל ארץ ישראל, ואת העתיד לבוא.
- ג. שמונה פסוקים אחרונים בתורה:
  - א. מיתת משה וקבורתו.
  - ב. בכי בני ישראל במשך שלשים יום על משה רבינו.
  - ג. ישראל שומעים לציווי הושע.
  - ד. גבורותיו ומעשיו של משה רבינו.

שלושה רגלים נתן לנו הקדוש ברוך הוא, שלושה מועדי מפגש בינינו לבין אבינו אוהבנו כפי שכתוב (דברים טז, טז): "שלוש פעמים בשנה יראה כל זכורך את פני ה' אלקיך במקום אשר יבחר, בחג המצות ובחג השבועות ובחג הסוכות...". חג הפסח - "זמן חרותנו". יצאנו ממצרים באותות ובמופתים גדולים, הקב"ה בחר בנו לעם. מציינים אנו את הולדת עם ישראל. חג השבועות - "זמן מתן תורתנו". יום נשגב וגדול, היום שבו כרתנו ברית עם הקב"ה וקיבלנו את התורה הקדושה. חג הסוכות - "זמן שמחתנו".

מכל השמחות הרבות שהקיפו את בית המקדש - בולטת לה במיוחד "שמחת בית השואבה". עד שאמרו חז"ל (סוכה נא): "מי שלא ראה שמחת בית השואבה, לא ראה שמחה מימיו!" בזמן שבית המקדש היה קיים, היו עושים בכל לילי חל המועד "שמחת בית השואבה", דהיינו, שמחה על שזכו לשאב מים למצות נסוך המים על המזבח, שהיתה נוהגת רק בחג הסוכות, ולחבוב מצוה זו היו שמחים ומשוררים לה' יתברך במשך כל הלילה, כמובא במשנה (סוכה נא): "מי שלא ראה שמחת בית השואבה, לא ראה שמחה מימיו. מנורות של זהב היו שם, וארבעה ספלים של זהב בראשיהם, והיו מטילים לכל ספל וספל מאה ועשרים לג שמן [40-60 ליטר שמן], ולא היתה חצר בירושלים שלא האירה מאור בית השואבה. חסידים ואנשי מעשה היו מרקדים בפניהם באבוקות של אור שבידיהן, ואומרים לפניהם דברי שירות ותשבחות, והלויים בכנורות, ובנבלים [קנון בלשוננו], ובמצלתים, ובחצוצרות, ובכלי שיר בלא מספר".

שמחה זו נסבה סביב מצוה מיוחדת שניתנה לנו "הלכה למשה מסיני", והיא מצות "ניסוך המים". בכל יום מימי חג הסוכות, מיד לאחר הקרבת קרבן התמיד של שחר, היו מנסכים על גבי המזבח מים שנשאבו ממעיין השילוח. שאיבה זו היתה נעשית בשמחה ובששון, ככתוב (ישעיה יב): "ושאבתם מים בששון ממעיני הישועה". [מעיין השילוח מכונה מעיין הישועה, לפי שבו היו מושחים את המלכים מבית דוד, שעל ידם באה הישועה לעם ישראל].

משמעות עמוקה ומיוחדת טמונה בה במצוה זו של ניסוך המים על גבי המזבח. סודותיה עמוקים ונשגבים. יש בה רמז להכנעה מוחלטת בפני בורא עולם - "הרי אנו לפניך כמים הנשפכים הללו"! המים שניסכו היו יורדים לתוך ה"שיתין", אלו הם נקבים עמוקים שהיו מגיעים עד התהום. שיתין אלו נבראו כבר מששת ימי בראשית! וזה רמוז במלה "בראשית" - ברא - שית. חכמי הסוד אמרו כי המים מסמלים את מידת החסד, ומי התהום הם חסד אינסופי הטמון בבריאה.

ניסוך המים לתוך מי התהום - יש בו התחברות עם חסדיו האינסופיים של בורא עולם שעושה עמנו. על ידי ניסוך המים, אף היו המים של השנה הבאה מתברכים. כה גדולה היתה השמחה, וכה מרחיבה את הלב, עד שהיתה מסוגלת לרומם ולהעלות את האדם לדרגות גבוהות במיוחד, כמו שאמרו (ירושלמי סוכה פ"ה ה"א): "למה נקרא שמה בית השואבה? - שמשם היו שואבים רוח הקדש!" שאין השכינה שורה אלא מתוך שמחה, שנגמר (מלכים ב' ג, טו): "והיה פנגן המנגן, ותהי עליו יד ה'".

ויונה הנביא זכה להיות נביא בזכות שהיה מעולי רגלים לבית המקדש, והיה שמח שמחה גדולה, ובשמחת בית השואבה שרתה עליו שכינה (תוספות סוכה נ:).

עיכוב מבורך - סיפור באמונה

סיפר הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א: לפני חג הסוכות בשנת תשע"ח גילה יהודי מבני ברק כי תיק הטלית והתפילין שלו נגנב. על התיק לא נכתב כל שם ואפילו רמז קל מיהו בעליהו, ומכיוון שכך פנה האיש באמצע ימי חול המועד אל הרב יוסף דסקל, מנהל לשכת "הלכה למעשה" בבני ברק, והזמין תפילין חדשות, רש"י ור"ת, גדולות כמנהג חב"ד וכתובות בכתב המיוחד על פי פסקי הרב בעל התניא.

תפילין כאלו עולות ממון רב - כל זוג כחמשת אלפים שקל. אמר לו ר' יוסף דסקל: "בחול המועד הלשכה סגורה, היכנס נא מיד אחר החג ונמלא את בקשתך". ואכן ביום שלישי פרשת נח תשע"ח בא האיש לקחת את התפילין החדשות.

בהיותו שם נשמע לפתע צלצול טלפון בלשכה. אמר האיש לרב דסקל: "אנא, בבקשה ממך, אל תענה עכשיו לטלפונים. עסוק רק בתפילין שלי, כי אני ממחר מאוד לדרכי". אך הרב דסקל המשיך לקשור לו את הרצועות ובינתיים ענה לטלפון. וראה זה פלא, מצידו השני של הקו מדבר יהודי מראשון לציון שמצא בסמוך לפח האשפה תיק ובו תפילין אשר אין בהן כל סימן זולתי סימן אחד, שלפני כשנתיים בחודש אלול תשע"ה נבדקו בלשכת "הלכה למעשה", ועל כן בראשונה הוא פונה ללשכה זו. אמר לו הרב דסקל: "אלפי תפילין עוברות תחת ידינו בימי אלול, כיצד אדע מיהו בעליהו? שמא יש בידך סימן נוסף?" אמר היהודי: "אכן, עם התפילין מונחת בתיק גמרא פלונית שלא נכתב בה שם הבעלים, אבל כמה חידושי תורה כתובים בה בכתב יד..."

בכל אותה העת היה הלה דוחק ברב דסקל: "הנח לטלפון ועסוק בתפילין שלי בלבד" ... אך עתה פנה אליו הרב דסקל, סיפר לו דברים כהווייתם ושאל אותו: "מה היה מונח בכיס התפילין?" ויען: "גמרא". "ומה סימן יש בה?" "חידוש פלוני שכתבתי בדף פלוני" ... מיד חיבר בינו לבין היהודי מראשון לציון, שהחזיר לו את התפילין, ואילו הוא ויתר לקונה על המקח והחזיר לו מעותיו, והכול בא על מקומו בשלום.

ועתה בואו חשבון: אילו היה הרב דסקל שומע בקולו וממחר יחד עימו, הרי לא הייתה אבידתו שבה לידו עולמית, על כן סיבב מסבב כל הסיבות שהתפילין עדיין לא יהיו מוכנות, ובעל כורחו יצטרך להתעכב כדי שלא יפסיד מאומה והתפילין אף ישובו אליו. כמו כן מנפלאות ההשגחה שהמוצא התקשר בדיוק באותו רגע שבו עמד הקונה לפני המוכר, לא לפניו ולא לאחריו, שהרי לא היו בהן סימנים כלל. ומכאן ילמד האדם דעת, שלא כל הנקרה בדרכו ומפריע לו אכן לעכבו ולהפריע לו הוא בא, כי פעמים שבהפרעה זו טמונה הצלתו. [באר הפרשה]

הושענא רבה

הרה"ק רבי בונים מפשיסחא זי"ע אמר פעם בהושענא רבה: שהמעלה וגודל העניין של הושענא רבה, הוא שהוא חותם בתוך חותם! והסביר ואמר: יום הכיפורים היא החתימה, ובהושענא רבה גם כן נחתמים, וזהו חותם בתוך חותם, ולפי ההלכה לגבי יין נסך אין חוששים במקרה כזה, כי יש עליו שני חתימות. וביום הושענא רבה נוטל הקב"ה התפילות והבקשות וכל הזכויות וכל הטובות שעתידיים לבוא, ומעלה אותם לשמים ממעל, במקום שאין שם שליטה לקטרוג. כי הם נמצאים חותם בתוך חותם - ואז שום גוי ומשטין לא יכול לבוא לטמאות ולקטרוג עליהם.

מעלת היום

יום השביעי של חג הסוכות נקרא יום "הושענא רבה", ומרבם בו בלמוד תורה וסליחות ותחנונים. ואמרו במדרש: "אמר הקדוש ברוך הוא לאברהם אבינו: אני יחיד בעולמי - ואתה יחיד בעולמך. עתיד אני לתת לבניך יום מיוחד לכפר בו עוונותיהם, וזהו יום הושענא רבה. שאם אין כפרה לבניך ביום ראש השנה - תהיה להם כפרה ביום הכפורים, ואם לאו - תהיה להם כפרה ביום הושענא רבה".

וְזֹאת הַבְּרָכָה אֲשֶׁר בֵּרַךְ מֹשֶׁה אִישׁ הָאֱלֹקִים (לג, א)

תואר חדש נכתב על משה רבינו בפרשה האחרונה של התורה, "איש האלוקים"! מדוע דווקא כאן, ועל מה זכה בתיאור נכבד זה? אומר ה'אור החיים', משה רבינו בברכותיו לפני מותו התגלה שלימותו הנעלית כ"איש אלוקים", שאם נתבונן נראה שהרי בני ישראל גרמו למותו, ככתוב "גם פי התאנף ה' בגללכם" (דברים א, לו), ומשה שאף מאוד-מאוד להיכנס לארץ ישראל אחרי שהיה השליח של הקב"ה להוציא את בני ישראל ממצרים, ועבר איתם את כל המדבר הנורא כדי להיכנס לארץ ישראל, ובסופו מודיעו הקב"ה שלא יכנס לארץ, אלא ימות עתה והכל בגלל ישראל. ועתה מעט לפני מותו לא האשמות, נקמות או קללות אומר להם משה על שהם גרמו לכל זה, אלא ברכות, ולא סתם ברכות אלא ברכה נצחית מברכם משה רבינו, ברכות יותר מברכותיהם של כל האבות הקדושים. על מידות נעלות אלו, ועל שלימות נעלה זו, נקרא "איש האלוקים".

משה זכה להידמות למידותיו של הקב"ה ולהגיע לשלימות המידות (ללא נגיעות) 'מה הוא רחום אף אתה רחום'. והאדם השלם במידותיו של הקב"ה יקרא "איש האלוקים".

שואלים המפרשים מה הכוונה לפני מותו, ברור שזה היה לפני מותו ולא לאחר מותו, והיות וזה היה יומו האחרון, מה ההדגשה "לפני מותו"? עונה ה'חתם סופר' שהיות וזה היה לפני מותו ולא היה מספיק זמן לברך כל אחד ואחד מבני ישראל בנפרד לכן בירך כל שבט ושבט ביחד.

וַיְהִי בִישְׁרוֹן מֶלֶךְ (לג, ד) - מי הם ישורון

ישראל בהיותם ישרים (רמב"ן), והמלבי"ם כתב: על שם ישרות שכלם ומידותיהן נקראו ישראל "ישורון", אולם ה"אבן עזרא" כתב: "מלך" הכוונה על משה. ורש"י כתב "מלך" - הקב"ה, ובתיקוני הזוהר (תל"ז) מובא שמלך הכוונה על משיח.

לְבַנְיָמִן אָמַר יְדִיד ה' (לג, יב)

עיין רמב"ן וספורנו למה בנימין נקרא "ידיד", וב"ספרי": חביב בנימין שנקרא ידיד, ובמקום שיש הרבה אוהבים, החביב מכולם נקרא "ידיד". וזכה לכך משום שידע על מכירת יוסף, ולא גילה.

וַיָּמַת שָׁם מֹשֶׁה עֶבֶד ה' (לד, ה)

כתוב בספרי (סוף פרשת וילך): "כיון שמת משה, היה יהושע בוכה וצועק ומתאבל עליו ימים רבים, עד שאמר הקב"ה ליהושע: עד מתי אתה מתאבל והולך, וכי לך לבדך הוא מת, והלא גם לי מת, שמיום שמת אבלי לפני, ולא עוד אלא שהוא מובטח לחיי העולם הבא, שנאמר (דברים לא, טז): "וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה הִנֵּה שָׁכַב עִם אֲבֹתֶיךָ".

תּוֹרָה צְנִיחָה לָנוּ מֹשֶׁה מוֹרְשָׁה קְהֵלֶת יַעֲקֹב (לג, ד)

איך אמר משה בעצמו "צניח לנו משה" ? אלא, פסוק זה אמרו בני ישראל למשה (כך משמע מרש"י וכן ביאר 'הכתב והקבלה').

להמשיך לנסות - סיפור לשמחת תורה

בוגר סמינר רווקים של "ערכים" פגש קבוצת נערים בעלי תשובה שעמדו נרגשים בפתחה של הישיבה ביום הראשון. הוא ניגש אליהם ושיתף אותם בסיפורו האישי על תהליך התמודדותו בתחילת דרכו בישיבה: "ביומי הראשון כאן, נפגשתי עם ראש הישיבה, הוא פתח בפני את הגמרא, נתן לי הקדמה ארוכה על צורת הלימוד בה וכיצד לומדים ומתפתחים בלימוד התורה. רציתי מאוד להצליח בלימוד, אך למרבה הצער התקשיתי, לא קלטתי מאומה, הרב ניסה בכמה שיטות אך פשוט לא התחברתי ללימוד הגמרא, הוא קישר אותי לכמה מומחים, אך מוחי לא קלט גמרא. ניסיתי ללמוד משניות, הלכה, נביא, מוסר, חסידות, אך משום מה לא הצלחתי להתמיד בלימודי. שקעתי בייאוש ודכודך. חשבתי לעזוב את הישיבה. ראש הישיבה ביקש ממני להישאר בישיבה ולהיות אחראי על האדמיניסטרציה של הישיבה. העיקר להישאר בין פְתָלֵי הישיבה ולספוג מחממותה. קבלתי את עצתו וכך הפכתי להיות מנהל המשק בישיבה האחראי על תקינות הבניין וחפציו. במהלך עבודתי שמתי לב שנורות התאורה בישיבה נשרפות חדשים לבקרים מהר מאוד מהצפוי. הזמנתי מספר חשמלאים למקום והם לא מצאו סיבה הגיונית לתופעה. החלטתי לחקור את הנושא עד לפתרונו. קראתי ספרים בעניין, בדקתי מאפיינים שונים בארון החשמל, ולבסוף לאחר כמה חודשים עליתי על הבעיה. בהשקעה מועטה ובשינוי קל הבעיה נפתרה. ספרתי על כך לראש הישיבה והוא שמח מאוד על פתרון הבעיה, הוא הודה לי נרגשות ופתח עמי בשיחה: 'האם שמעת פעם את השם תומס אלווה אדיסון?' שאל. 'כן', עניתי, 'הוא המציא את נורת התאורה.' 'נכון', ענה הרב. 'אמנם אדיסון לא היה הראשון שפיתח את נורת הלהט החשמלית. מספר מפתחים כבר החלו לפתח אותה, אך אדיסון לקח את הפיתוחים הקיימים ודחק בעובדיו לייצר נורה חשמלית הנדלקת לזמן ממושך יותר. ואכן, לאחר 4 שנים של ניסויים ויותר מ-2,000 ניסיונות בחומרים שונים, הם הצליחו לעשות זאת והפכו את נורת החשמל למוצר צריכה המוני. 'התבונן נא', פנה אלי ראש הישיבה ברוך, 'תומס זה השקיע ארבע שנים בפרויקט, ניסה יותר מאלפיים ניסיונות עד שנוצרה הנורה הראשונה, הוא לא התייאש ולא נשבר ורק כך הצליח. האם גם אתה עשית אלפיים ניסיונות? ... אולי ההשגחה סובבה שדווקא אתה עם המוח שלך תגלה מה שלא גילו חשמלאים מקצועיים, אולי יש כאן יותר מרמז דווקא בנורה המאירה, שגם אתה אם תתאמץ יותר תאיר את העולם באור תורתך. אני מבקש ממך, עזוב את הכל, היכנס לבית המדרש, והתחל שוב ללמוד, והשם יתברך יתן לך סיוע משמים'. שוב שמעתי לעצתו של ראש הישיבה, פתחתי את הגמרא מחדש, לא היה לי קל... אך נלחמתי, נאבקתי וב"ה גם הצלחתי. כיום אני משמש כרב בישיבה המוסר שיעור בגמרא מידי יום.

[היא שיחתי']

שמיני עצרת - יום חתימת הפרנסה!

הרה"ק רבי מנחם מנדל מקוצק ז"ע ציוה לאחד מחסידיו שלא היה לו פרנסה, להתפלל בכוונה בשמיני עצרת כי היא יום חתימת הפרנסה!...

וְכַתֵּב הָרֵב שְׁפָתַי פֶּהוּ, שְׁזָכוֹת הַהֲקָפוֹת עִם סִפְרֵי הַתּוֹרָה
בְּשִׁמְחָה וְשִׂירָה וְרִקּוּדִים, רְאוּיָה הִיא שְׁתַּגֵּן שְׁלֵא תִהְיֶה
עֲצִירַת גְּשָׁמִים חֹס וְשְׁלוֹם. [יב"א ח"ז סימן נו אות ו. תס]

"כי הוא חייך ואורך ימיו" - ללא שותפות

בתורתם - למה לי חיים? - סיפור

בנו של רבי שמריהו גריינמן זצ"ל סיפר כי היו מספרים בשם "החזו"א על סב של סבו של ה'חזון איש', בעל ספר "הפרדס" וחי בזמן הגאון מוילנא, והגאון כתב עליו שהוא "אריה דבי עלאי". הוא היה רב בקניגסברג, ולפני פטירתו שאלוהו ראשי הקהילה: "מה יהיה אתנו? על מי אתה נוטש אותנו! מי יהיה הרב שלנו?" אמר להם: "סעו לעיירה פלונית, שם מתגורר אדם גדול, רב העיירה, והוא יבוא לכהן כרב בקהילתכם". ואכן כך היה.

לאחר פטירת "הפרדס", נסעו ראשי הקהילה לאותה עיירה, ובקשו מהרב שיבוא לכהן כרבם.

שאל אותם אותו רב: "האם יש ישיבה בעירכם?" - "בוודאי", השיבו, "ישיבה גדולה. הרב יהיה ראש הישיבה, ימסור שם שיעורים, וגם יכהן כרבה של קניגסברג".

הוא התעניין בכמה פרטים נוספים, ולבסוף הודיע כי בעזרת ה' הוא מקבל על עצמו את הרבנות, אך ביקש מהם שיישארו בעיירה עד אחרי שבת, כי רצונו להישאר בשבת קודש עם בני קהילתו ולמסור בפניהם דרשת פרידה, ולאחר שבת ייסעו יחדיו לקבל את הרבנות בקניגסברג.

ראשי הקהילה הסכימו, וביום שישי בבוקר שלח הרב לקרוא להם.

כשהגיעו, אמר להם: "שמעו נא, רבותיי. אני חוזר בי, אינני יכול לבוא להיות רבכם"...

"מה קרה? הלא הרב הסכים כבר, מה ארע"? ואז סיפר להם כי בבוקר שם לב לכך שהרבנית - דמעתה על לחיה, עומדת ובוכה.

שאלה הרב: "מה לך? מדוע תבכי"? ותשובתה - לא אחרה לבוא: ביום חמישי נוהגת הרבנית לכבס את בגדי תלמידי הישיבה.

בימים ההם לא היתה, כמובן, מכונת כביסה, המלאכה נעשתה בידיים, בעזרת דוד מים רותחים שהכבדו על מלאכת הידיים. ראשי הקהילה היו בבית הרב, והבחינו כי הרבנית מכבסת בעמל רב כמות גדולה של בגדים.

שאלו אותה ראשי הקהילה: "למי מכבסת הרבנית כמות כה גדולה של בגדים?" והרבנית ענתה כי מכבסת היא לתלמידי הישיבה ביום חמישי, כדי שיהיו להם בגדים נקיים לשבת. "מה"? השתוממו ראשי הקהילה של קניגסברג, "וכי זה כבוד התורה? כאשר תבואו אלינו, לא רק את הבגדים של התלמידים לא תכבסי, אלא אפילו בגדי הרב ואת בגדי משפחת הרב - תכבסי הכובסת. ח"ו, האם זה כבוד התורה? לא ניתן לדבר כזה להמשיך! בשום אופן לא".

מששמעה זאת הרבנית, התחילה לבכות. "מה זה? געוואלד! כל פעם שאני מכבסת הבגדים, משפשפת ושוטפת, הידיים כואבות, הגב שפוף, אך ההרגשה נפלאה: הנה, יש לי 'שותפות' בלימוד התורה של תלמידים, קניתי 'שותפות' אתם! אלו החיים שלי, ואם לא יתנו לי לעשות כך - למה לי חיים?! אני חיה מכך שבאפשרותי לשמש תלמידי חכמים!" "נו, שומעים אתם", אמר להם הרב, "באמת חפצתי עד מאוד לבוא לשמש כרב בקהילתכם הגדולה בכמות ובאיכות, אך על חיי הרבנית אינני יכול לוותר!"

ה'חזון איש' סיפר זאת - למען יקבלו השומעים מושגים בכבוד התורה שהיה בדורות אלו!

[יחי ראובן]

מעלת הרקודים והשמחה לכבוד התורה

נכון להודיע לצבור את גדל מעלת השירה והרקודים לכבודה של תורה והמעלות שזוכה האדם בהם, וכמו שכתב הגאון רבי יעקב ישראל אלגאזי (שלמי חגיגה סימן יז אות טז): "אשרי אנוש יעשה זאת וכן אדם יחזיק בה בשמחתה של תורה, ויתקן בזה את פגמי נשמתו אשר פגם בכבוד תורת ה' תמימה. וכבר כתבו הראשונים, כי כל הזיהר בשמחה של תורה פהיום הזה, בטוח הוא שלא תפסק התורה מזרעו. והעידו שראו לרב גדול בישראל שהיה מרבה בשמחה של תורה פהיום הזה, והעידו עליו שעד שלשה דורות היו מיוצאי ירכו שלשלת חכמים וידועים ומרביצים תורה בישראל זה אחר זה, וידעו הכל שזכה בזה על רב שמחתו ביום שמחת התורה, מה שהם לא ראו מעולם בשום גדול בתורה שעשה כן, וברב גדלתו היה מכרך בכל עז, ומעורר לבות בני אדם לאמר, שמחו בה' וגילו צדיקים והרנינו כל ישראל". ע"כ.

וכתב רבנו חיים ויטאל (שער הכוונות קד ע"א): "וראיתי למורי האר"י ז"ל שהיה נזהר ביותר בזה, להקיף עם ספר התורה או לפניו או לאחוריו, ולרקד ולשורר לפניו בכל עז ותעצומות. ובספר מעשה רב כתב: "הגאון מוילנא היה מקיף לפני ספר התורה בשמחה רבה, ומספק ומרקד, מפני ומכרך בכל עז, עד שהיו פניו בוערות כלפי אש".

וכך ספר הגאון רבי יהודה צדקה זצ"ל ראש ישיבת פרת יוסף, על חכם יעקב עובדיה ז"ל, שהיה רוקד ושמח מאד מאד בשמחת תורה, ומרקד את האחרים בעז ותעצומות, ובזכות כך זכה לבנו, הלא הוא מרן הראשון לציון רבנו עובדיה יוסף זצ"ל. אשרי אדם שלוקח את הדברים לתשומת לבו, ומשתדל בעז ותעצומות לרקד, לשיר ולשמח לכבודה של תורה, ומעורר גם את האחרים לזה.

שמיני עצרת

שמיני עצרת הוא רגל בפני עצמו ואינו קשור לחג הסוכות אלא סמוך לו בלבד. ומשום כך מברכין בו 'שהחינו', האשה - בשעת הדלקת נרות, אחר ברכת 'להדליק נר של יום טוב' (ויש שאין נוהגין לברך 'שהחינו' בהדלקת הנרות), והאיש - בקידוש בשעה שהוא מקדש על היין.

ונקרא 'שמיני עצרת' על שם הכתוב (במדבר כט): ביום השמיני עצרת תהיה לכם כל מלאכת עבודה לא תעשו והקרבתם עלה אשה ריח ניחח לה' פר אחד וגו' ולשון חיבה הוא זה (לשון עצרת) כבנים הנפטרים מאביהם, והוא אומר להם: קשה עלי פרידתכם, עכבו עוד יום אחד'.

שמיני רגל בפני עצמו (סוכה מז).

בעל ה'בית אברהם' (רבי אברהם וינברג - האדמו"ר השני מסלוני-ברנוביץ) הסביר את דברי הגמרא באופן הבא: "שמיני עצרת רגל בפני עצמו" - הוא רגל שכל יהודי צריך להתבונן 'בפני' עצמו... אחרי ימים כל כך קדושים איך נראים הפנים שלו...

שמיני עצרת - שמחת תורה

בתשובות רב האי גאון מובא: קביעת יום שמחת תורה בשמיני עצרת נעשתה ע"י הגאונים. אולם יש להבין למה נבחר דווקא שמיני עצרת לערוך בו שמחת תורה, ואם בגלל שמסיימים בו את התורה, הרי מצינו שבמערבא היו מסיימים את התורה רק אחת לג' שנים (כדאיתא במגילה כ"ט:), והאם נעלה על דעתנו ששם לא היו עושים שמחת תורה?! יתר על כן, לכאורה זמנה של שמחה זו מתאים יותר לחג השבועות, שבו ניתנה תורה, והכל מודים בעצרת דבעינן לכם, כדאיתא בגמרא (פסחים ס"ח:). שיום שניתנה בו תורה, ופרש"י שישמח בו במאכל ובמשחה, להראות שנוח ומקובל יום זה לישראל שניתנה בו תורה.

מבאר ה"באר משה" מאוז'רוב זצ"ל: רק לאחר ראש השנה ויום הכיפורים שבהם מתרצים ישראל לפני אדון כל, ומתכפרים מעוונותיהם - יש מקום ל"זמן שמחתנו" ולערוך שמחת תורה, ומיוחד הוא אותו יום של שמיני עצרת, שבו הקב"ה כביכול מיסב אך ורק עם ישראל לבדם.

עוד יש להבין מדוע לא מברכים ברכה על שמחת החג בשמחת תורה, בסוכות ובכל חג, הרי זו מצוה דאורייתא של "ושמחת בחגך"? ומתרץ ה"כתב סופר": מאחר שיש מצוה לשמח היתום, האלמנה, הגר והעני, והרמב"ם סבור שאם אין אתה משמחם - הרי זו שמחת כריסו, א"כ לא יצא ידי מצות שמחת החג, כי אלו שלא שימחם - מעכבים אותו מלצאת ידי שמחת החג שלו. כי שמחה שלימה בחג, זה רק אם שמחתה גם את הזולת. ומאחר ששמחת החג הוא דין ב'בין אדם לחברו', אין אנו מברכין על מצוות שבין אדם לחברו - שמא לא יקבל הזולת את העזרה, על כן לא מברכין על שמחת החג.

הטעם שמסיימים התורה בחג הסוכות ולא בר"ה:

א. כדי לבלבל את השטן שלא ידע מתי ראש השנה, ולא יקטרג על עם ישראל, וכיוון שנדחה מראש השנה - דחוהו עד סוף הימים הטובים שבחודש זה (לבוש ס' תרס"ט).
 ב. כיוון ששמחת תורה הוא סוף החגים, חותמים בברכת משה ("וזאת הברכה") כמו ששלמה המלך ברך את בני בשמיני עצרת. [ש"ך דף רצ"ג:].

**בברכת התורה
ריון ברינה**

"לאדם מערכי לב ומה' מענה לשון" (משלי טז, א)

לעילוי נשמת מו"ר אבי: יעקב בן רחל וצדוק מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה נפתלי בן רוזה: סמי בן שמחה: גורג' בן שמחה רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאור אברהם אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחיאל: דוד (רוזה) בן שמחה משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: שמעון בן רחל בן זינו מינה בת מרדכי שמואל: יפה נדרה בת נעמה: רוזה בת שמשון מרים בת עזיזה: כותן בת חביבה: אהובה (דייז) בת טובה חיה בת יוסף: רחל בת חנה: חנינה בת כמסיה

להצלחה: (לאון) בן מלכה: אליעד יעקב, הדס-הודיה ויעל בני פאולה
זיווג הגון: זהבה בת אטו: ג'ימי שמואל בן אסתר: נעמה בת אסתר: יצחק בן חיה רחלי בת זהבה: עדינה בת שמחה: אלקנה רחמים בן איריס: בתיה בת אסתר

לרפואת:

הרב מאיר נסים בן כמסאנה שליט"א יעקב ישראל בן גלית: אריאל בן אביגיל מנחם בן עזריה: שמעון בן רחל: אברהם בן אנט אורטל בת גלית: ויקטוריה בת שרה: זוליס בת חנה פאולה בת דינה: גלית בת חת: מרים קוק בת רבקה אילה לאה בת ציפורה: שושנה בת שדרה רחל בת נארה: רות בת לינה: מרתית בת רחל

לזרע של קיימא:

יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים נפתלי שלמה בן לאה: ליאור בן דינה שושנה ריזל בת מינה: שירה בת שושנה מיטל בת לולו: ליאת בת ויקטוריה שמחה צביה בת רחל: יובל בן שלומית רחל בת חיה: עדי בת מזל

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752

או במייל: Ronbarina@gmail.com

כתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים
 ניתן לשלוח צ'ק לכתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון מ.4741102